

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 161 fra folketingsåret 2002-03.

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at børn, hvis forældre bliver behandlet for en psykisk lidelse på en psykiatrisk afdeling, understøttes af de sociale myndigheder. I dag er det ofte helt tilfældigt – og uden for enhver kontrol – hvor disse børn befinder sig under forældrenes indlæggelse. Der er således ingen hjælp til børn, der i forvejen står i den vanskelige situation, at deres forældre har psykiske lidelser.

Det står klart, at det nuværende samarbejde mellem de offentlige systemer, som har med psykisk syge at gøre, i alt for høj grad overser de børn og unge, som bor hos forældre med en psykisk lidelse. Den gensidige information fra f.eks. voksenpsykiatrien til de sociale myndigheder fungerer ikke ordentligt. Eksempelvis har Den Psykiatriske Udrykningstjeneste i Københavns Kommune kunnet dokumentere, at hver fjerde udrykningstilfælde er til hjem, hvor en psykisk syg lever alene med et mindreårigt barn. Kun sjældent er der etableret hjælpeforanstaltninger for dette barn.

Der er behov for at etablere et fast, synligt, koordineret og forudsigeligt samarbejde og procedurer mellem de offentlige instanser, som på forskellig måde kommer i kontakt med børn og unge med psykisk syge forældre.

Omfanget af problemet illustreres ved, at over en tredjedel af de børn og unge i Københavns Kommune, som er anbragt uden for hjemmet, primært er anbragt af den grund, at den forælder, de bor hos, er psykisk syg. Der eksisterer ligeledes ingen tilbud i hovedstadsområdet, der henvender sig særligt til børn og unge med psykisk syge forældre. Desværre ses problemet at være gældende over hele landet.

I nogle tilfælde, hvor forældre er blevet indlagt med psykiske lidelser, er børnene blevet passet af naboer eller bekendte, og da de sociale myndigheder ingen viden har om problemet, er der heller ingen kontrol med, hvorvidt der i disse pasningsfamilier er misbrug eller andre problemer, der kan forværre barnets situation yderligere.

Børn og unge har andre behov end voksne pårørende. De står i et ganske særligt forhold til den voksne, som er psykisk syg. For at sikre kvalificeret støtte, oplysning og behandling er der brug for særlig ekspertise og indsigt i børns og unges udviklingsmæssige behov og symptomdannelse samt en særlig pædagogisk-psykologisk tilpasning af formidling, undervisning, rådgivning og behandling. Desuden er der behov for at etablere et forum for samarbejde på tværs af de skel og barrierer, som eksisterer mellem de sociale og de sundhedsmæssige myndigheder, et videncentret, som arbejder på tværs af børne- og voksensektorerne, og som kan sikre en kvalificeret og frugtbar service til målgruppen af børn og unge.

Børn og unge med psykisk syge forældre må forvente et ganske særligt, professionelt samarbejde mellem de mennesker, der involveres i deres liv for at sikre dem omsorg og en mere tryk opvækst, når deres mor eller far er psykisk syg. Tæt samarbejde og koordinering mellem myndighederne, som er involveret i barnets situation, er et vigtigt krav og en forudsætning for succesfuld intervention.

Børn og unge af psykisk syge forældre er nemme at overse. I Norge kaldes de blandt behandlere for »de tavse børn«, for de laver ikke problemer. Udadtil er de ofte meget veltilpassede »voksenbørn«, som i alle deres gøremål forsøger at få en hverdag til at fungere på overfladen. Denne adfærd har til formål at dække over den kendsgerning, at deres mor eller far ikke er i stand til at yde den fornødne støtte, omsorg eller opmærksomhed i hverdagen grundet vedkommendes psykiske lidelse. Disse børn tiltrækker ofte ikke lærerens eller pædagogens opmærksomhed, da de ikke udviser marginal adfærd (udadrettet, forstyrrende adfærd, manglende tilpasning i skolen fagligt og socialt m.v.). De lever en socialt tilbagetrukket tilværelse, hvor de ikke gør negativt opmærksom på sig selv, idet de typisk vil høre til gruppen af »stille børn«, som let overses i dagens travlhed i skolen og i daginstitutionen.

Er der anbragt uden for hjemmet, er de svære at etablere kontakt med, idet de giver indtryk af at ville klare alting selv uden støtte fra voksne. Til gengæld vil dis-